

UVODNIK

Zakaj ob relativno številnih revijah, ki v Sloveniji pokrivajo področje zgodovine in sorodnih ved, še ena nova?

Odgovor je večplasten. Zgodovina, tako kot druge humanistične vede, že dolgo ni več enovita znanost. Tako pri nas kot v svetu se v zgodovinopisju razvijajo »podvede«, nastajajo nova društva in povezave, s tem pa tudi raznovrsten oziroma specializiran tisk, ki tem trendom sledi. Seveda je nujno ohranjati tudi celovit pregled nad zgodovino, saj atomizacija stroke lahko pripelje do zoženih in enostranskih pogledov ter relativiziranja glavnih zgodovinskih procesov. Tu je pač potreben kompromis oz. sobivanje generalne zgodovine in specializiranih zgodovinskih ved, nekako tako kot splošne medicine in drugih specializiranih medicinskih področij.

Namen *Retrospektiv* je, da poleg uveljavljenih domačih in tujih raziskovalk in raziskovalcev odpre prostor tudi mlajšim generacijam, ki v znanost šele vstopajo in zaradi lastne afirmacije ter izpolnjevanja formalnih kriterijev nujno potrebujejo objave. Zato bo enkrat letno izšla posebna številka revije, ki bo namenjena izključno doktorskim študentom. Prav tako je namen revije, da z objavami seže čez strogo polje zgodovine in posamične probleme obdeluje z zornih kotov različnih strok: arheologije, geografije, etnologije, antropologije, sociologije, prava in drugih. Še posebej pa želi slediti najmodernejšim trendom, ki se pojavljajo v zgodovinopisju in ob njem: npr. različna emancipacijska vprašanja, ekološka zgodovina, oblikovanje zgodovinske zavesti in krajev spomina v posameznih družbah, uporaba in zloraba zgodovine v politične namene, vizualna zgodovina in novi pristopi v preučevanju vsakdanjega življenja.

Dve polji sta, ki se nam zdita posebej izzivalni. Prvo je t. i. digitalna humanistika, ki ima sicer zelo različne aspekte in se razvija v različne smeri, v osnovi pa z novimi orodji

dopolnjuje in marsikje že zamenjuje klasične zgodovinopisne metode. Drugo je t. i. »public history«. Ta po eni strani temelji na povezovanju »stroge« znanosti s posamezniki, civilnodružbenimi skupinami in tudi posamičnimi službami, ki poleg primarne dejavnosti vključujejo tudi ukvarjanje z zgodovino, npr. evidentiranje in ohranjanje kulturne dediščine ali zgodovinskih ostankov v širšem smislu. Na drugi strani pa stremi k približevanju znanosti tako študentom kot širši publiki in aktivnemu vključevanju enih in drugih v raziskovanje, še posebej na terenu. To katedra za sodobno zgodovino na Oddelku za zgodovino FF v Ljubljani (kjer je zamisel o reviji nastala) že dolgo prakticira. Z »razširjenim« kronološkim konceptom, ki sega od sredine 18. stoletja do sodobnosti, želimo preseči (na pa tudi rušiti) dostikrat preveč ukalupljene in preozko odmerjene klasične periodizacije, saj že od Braudela naprej velja spoznanje o globljih zgodovinskih procesih, ki tudi v sodobni zgodovini presegajo razpadanje in nastajanje držav, vojne, ekonomske krize in druge »površinske« ločnice.

Z revijo želimo ne nazadnje tudi preseči slovenocentrični in evropocentrični koncept zgodovine (prvi je skoraj v celoti pogojen tudi z načinom financiranja znanosti, ki v slovenskem zgodovinopisju priznava le nacionalne teme) in vzpostaviti širšo mednarodno socialno mrežo. Večina urednikov revije prihaja iz mlajše generacije, zato je tudi samoumevno, da sledi tokovom globalizacije, novim tehnologijam in taki interdisciplinarnosti, ki po eni strani jasno opredeljuje »hrbtenico« zgodovinopisne stroke, kot ene najstarejših humanističnih ved, z jasno izdelanimi metodologijami, po drugi pa je odprta za nove, nastajajoče vede in poglede z različnih zornih kotov.

Srečno, Retrospektive!

red. prof. dr. Božo Repe